BO‘LAJAK JISMONIY TARBIYA FANI O‘QITUVCHILARINI SPORT TURIZMIGA DOIR BILIMLARINI AMALYOTDA QO’LLANILISHI

Nazarov Anvarjon Tug`unboyevich
University of Business and Science
Maktabgacha-boshlang‘ich ta’lim va jismoniy tarbiya kafedrasi
dotsenti v.b., PhD

Annotatsiya: Ushbu maqolada O’zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida amaliy turizm infratuzilmasini mamlakatning asosiy turizm shaharlarida keng joriy qilish, turizm va madaniy meros ob’ektlari infratuzilmasini rivojlantirish hamda sport turizm salohiyatini yangi bosqichga olib chiqish haqida nazariy ma’lumot va amaliy tavsiyalar bayon etilgan.

Kalit so`zlar: Sport turizmi, jahon turizmi, mutaxassislarini tayyorlash, sifatli ta’lim, barkamol shaxs, sog’lom turmush tarzi, jismoniy tayyorgarlik, jismoniy sifatlar, turizmda amaliy mashg’ulotlar, istiqbolli yo’nalish.

Аннотация:В данной статье представлены теоретические сведения и практические рекомендации по широкому внедрению практической туристической инфраструктуры в основных туристических городах страны, развитию инфраструктуры туризма и объектов культурного наследия, а также выводу потенциала спортивного туризма на новый уровень в новый этап развития Узбекистана.

Ключевые слова: Спортивный туризм, мировой туризм, подготовка специалистов, качественное образование, всесторонне развитая личность, здоровый образ жизни, физическая подготовленность, физические качества, производственная практика в туризме, перспективное направление.

Yurtimizda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar ijtimoiy- iqtisodiy va madaniy taraqqiyot istiqbolini belgilash va jahon hamjamiyati mamlakatlari safidan munosib o‘rin egallashga imkon yaratmoqda. Jahonning rivojlangan mamlakatlari tajribalarini o‘rganish, mahalliy shart-sharoit, iqtisodiy va intellektual resurslarni inobatga olgan holda jamiyat hayotining barcha sohalarida tub islohotlarning amalga oshirilayotganligi yangidan-yangi yutuqlarga erishishni ta’minlamoqda. Jismoniy barkamol avlod tarbiyasi va uning kamoloti, barqaror turmush tarzi madaniyati orqali yo‘lga qo‘yiladi. Unga asosiy mezoni bo‘lib individning sog‘lomligi, salomatligi darajasi olinadi. Sog‘lomlik, salomatlik esa inson jismining kamolotiga borib taqaladi va uning tamal toshini qo‘yish biologik yoshining ilk davridan amalga oshiriladi. Sog‘lom turmush, faol optimal harakat aktivligi o‘zining nazariy asoslariga ega.

Yurtimizda faoliyat ko’rsatayotgan maktabgacha ta’lim muassasalari tarbiyalanuvchilari va umumiy o’rta ta’lim muassasalari o’quvchilariga ta’lim va tarbiya berish, ularni sayoxatlarga olib chiqish va sayoxatlarda turli xil ko’gil ochar hamda sport o’yinlarini tashkil etish, harakat chog’ida ekologik madaniyatga rioya qilishlarini ta’minlash yuqori darajadagi turizmga doir bilim va ma’suliyatlilikni talab etadi. Bunday talablarga javob berish uchun bo’lajak jismoniy tarbiya o’qituvchilari xam nazariy xam amaliy bilim ko’nikmalarga ega bo’lish kerak.

Ta'til yoki bayram paytlarida o'quvchi yoshlar, talabalar mehnat jamoasining xodimlari guruh bo'lib Samarqand, buxoro, Xiva, Urganch, Shahrisabz, Toshkent, qo'qon va boshqa shaharlardagi tarixiy-madaniy obidalar, muzeylar, sport majmualari, zamonaviy qurilgan shohona binolarni tomosha qilishga sayr uyushtiradi. Bunday paytlarda asosan o'quvchi, talaba va ishchi-xizmatchi yoshlar doimo bir joy da o'tirmaydi yoki o'tirishda zerikadi. Shu sababdan ular uchun faol harakat qiluvchi tadbirlarni (futbol, voleybol, qo'l to'pi, tennis, badminton, suvda suzish va h.k.) tashkil qilish lozim. Bular kam harakatli sayrlarning mazmunli va qiziqarli bo'lib o'tishiga zamin tayyorlaydi.

Turizmning faol harakatli shakli sport turizmining (piyoda yurish, tog', g'or, avtoulovlar va h.k.) qismlaridan (element) iborat boʻlgan amaliy mashqlar - o'yinlardir.

qatnashchilarning o'z yuklarini (xalta-ryukzak) orqalib belgilangan manzilgacha piyoda yurishlari, dam olish paytlarida (tunash sharoitida) atroflarni aylanish, tanishish, turli o'yin-mashqlarni bajarish, oziq- ovqatlarni pishirish, tayyorlash, gulxan yoqish va ular bilan bog'liq boʻlgan faoliyatlarni bevosita bajarishdir. Bularning o'ziga xos maqsad, vazifa va mazmunlari bo'lib, ma'lum mohiyatga egadir.

XULOSA. Jismoniy tarbiya oʻqituvchisining kasbiy bilim va koʻnikmalarini rivojlantirish, ularda yangicha dunyoqarash va tafakkurni tarbiyalash hamda jismoniy ta’lim sifati va samaradorligini oshirishda ularning kasbiy kompetetligidan yuqori darajada foydalana olishda motivatsion yondashuvdan foydalanish, motivatsion favoliyatni yuzaga keltirish va shu asosda ijtimoiy oʻzgarishlarga erishish maqsad qilmoqda.

Boʻlajak jismoniy tarbiya oʻqituvchilarida oʻz kasbining mohir ustasi boʻlishga, professional faoliyatni yoʻlga qoʻyishga motivatsiyani shakllantirish, ularni ichki motivlarini kasbiy faoliyat samaradorligi uchun yoʻnaltirish dolzarb vazifalardan biri boʻlib qolmoqda.

ADABIYOTLAR ROʻYXATI:

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Butunjahon turizm tashkiloti Bosh Assambleyasi 25-sessiyasidagi nutqidan, 2023-yil 16-oktabr

2. Butunjahon sayohat va turizm kengashi (WTTC) bosh direktori Juliya Simpsonning UNWTO Bosh Assambleyasi 25-sessiyasining “THE FOUNDATION FOR BUILDING TOURISM” ta’lim forumidan nutqidan, 2023-yil 19-oktabr

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909 сонли Қарори. // https://lex.uz/docs/3171590

4. Egamov V., Ta’limda tog‘ turizmi, o‘quv qo‘llanma. T., Ilm ziyo – 2009

5. Daurenov E.Yu. Turizm. O‘quv dasturi. 2005. 2007.

6. Qosimova R.A. Turizm va uni o‘qitish metodikasi. O‘quv qo‘llanma. T., "Aloqachi" nashriyoti. 2008.

7. Sultonov, Usmon Ibragimovich. "METHOD OF CONTROLLING THE TRAINING PROCESS OF LONG-DISTANCE RUNNERS." Eurasian Journal of Academic Research 2.3 (2022): 132-137.

8. Ibragimovich, Sultonov Usmon. "DYNAMICS OF MORPHOLOGICAL INDICATORS IN THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF LONG-DISTANCE RUNNING." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429 11.01 (2022): 129-132.

9. Abdukhamidovich, Moydinov Iqboljon. "PHYSICAL AND MENTAL ACTIVITY OF STUDENTS AND IT EFFECTS OF DIFFERENT HORSES." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.4 (2023): 219-224.

10. Ibragimovich, Sultanov Usmon. "DYNAMICS OF FORMATION OF PHYSICAL DEVELOPMENT AND PHYSICAL TRAINING OF LONG DISTANCE RUNNERS." European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol 7.6 (2019

11. Ismailovna, Y. F. (2024). The importance of new technologies in forming healthy life style of students at physical training lessons. International journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 13(01), 34-37.

12. Шокиров Ш. Ғ., Нажмиддинов А.И. (2023). Технико-тактические приемы защиты и нападения в игре в настольный теннис. International scientific conference" innovative trends in science, practice and education 2(9), 41-47

13. Шодиев, Э., Ирматов, Ш., & Якубжонова, Ф. (2021). Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish. Общество и инновации, 2(2/S), 683-687.

14. G'ayratovich, S. S. (2022). Development of volleyball sport, world championship olympic games. Asia pacific journal of marketing & management review issn: 2319-2836 Impact Factor: 7.603, 11(12), 51-54.

15. Якубжонова, Ф. И., & қизи Асқарова, М. У. (2023, November). Взаимосвязи физической и технической подготовки волейболистов. In international scientific conference" innovative trends in science, practice and education" (Vol. 2, No. 9, pp. 48-54).

16. Umarova, Z. U., & Ugli, Y. D. N. (2023). Innovative technologies and their application in sports.

17. Akramjonovich, Y. I., & Ismoilovna, Y. F. (2023). Fitness development and training in youth education. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 10(11), 492-495.

18. Kudratshoevich, S. E. (2023). Monitor of the student's physical culture formation. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 204-211.

19. Umarov, A. A., & Umarova, Z. U. (2023). Talaba-yoshlarni jismoniy sifatlarini rivojlantirishda milliy va harakatli o 'yinlarning o 'rni. Scientific progress, 4(1), 260-265.

20. Саруханов, А. А., Азизов, М. А., & Муминов, Ш. И. (2022). Исследование функциональных показателей юных пловцов. Youth, science, education: topical issues, achievements and innovations, 1-6.

21. Urinboevna, U. Z., Burkhanovich, D. B., & Ismailovna, Y. F. (2022). New technologies for the development of strength qualities Youth. International journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(11), 220-224.

22. Akramjonovich, Y. I., & Ismailovna, Y. F. (2023). Development and Improvement of The Motor Qualities of Volleyball Players Based on The Educational and Training Process. Journal of Advanced Zoology, 44(S6), 1499-1503.

23. Ilyosovich, M. S. (2023). Improving physical education of students with fatigued health. International journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 12(10), 32-35.

24. G'ayratovich, S. S., & Akramjonovich, Y. I. (2023). Development principles of young sportsmen's strength by updated technologies. International journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 12(12), 32-34.

25. Dexqonov B.B. (2022). Spiritual Training of Young Athletes. International journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(04), 144-146.

26. Abdukhamidovich, Moydinov Iqboljon. "IMPROVING THE FUNCTIONAL SKILLS OF THE BELT WRESTLER." *Open Access Repository* 9.9 (2023): 109-114.